

KAKTUS

og andre **SUKKULENTER**

Nr. 1

Februar 2015

Jubilæumsårgang 50

“Kaktus og andre sukkulenter” udkommer 3 gange årligt i februar, juni og oktober måned, som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Ellen Christensen, Løvsangervej 9, DK-5700 Svendborg, tlf. 6220 7640

E-mail: emke@christensen.mail.dk

Tryk : LaserTryk.dk A/S P. O. Pedersens Vej 9, DK-8200 Århus N

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december.

Årskontingent: Digitalt medlem DKK 75,-. Traditionel incl. papirblad DKK 175,-.

Vedr. indbetaling, se nederst på denne side. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af artikler og annoncer:

Termine für Anzeigen: Terms for advertising:

1. januar, 1. maj, 1. september.

Annoncepris: 1/8 side DKK 100,- 1/4 side DKK 200 - Preise für Anzeigen: 1/8 side

DKK 100,- 1/4 side DKK 200. - Price for ans: 1/8 page DKK 100,- 1/4 page DKK 200,-

Hilsen fra redaktøren

Allerførst vil jeg ønske alle i Nordisk Kaktus Selskab tillykke med jubilæet. Det er dejligt at kunne fejre det sammen med jer. Som vores formand skriver, så har bestyrelsen besluttet, at der skal komme et ekstra nummer af bladet i år. Jeg glæder mig til at se hvad “de gamle” kan huske fra dengang vi var “små”.

Dette nummer er også lidt særligt, der er en artikel fra Håkan Sönnermo, som sidste år på Årsmødet fortalte om sin tur til Peru, nu får alle andre også mulighed for at læse om hans oplevelser. Endvidere er der ikke mindre end to artikler som jeg har været nødt til at dele i to. De omhandler hhv. *Echinocereus* i koldhus og inspiration til en spændende tur til De Kanariske Øer. Det er bestemt et luksusproblem for en redaktør, at måtte foretage sådanne krumspring - men jeg nyder det! Endelig er der en artikel om hvordan sukkulente planter camouflerer sig i naturen og sidst men ikke mindst en invitation til at deltage i vores Jubilæums-Årsmøde.

Derfor kan jeg kun opfordre alle til at sætte sig godt til rette og finde læsebrillerne frem.

God fornøjelse!

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://www.nordiskkaktusselskab.dk>

Selskabets bestyrelse:

Formand: Erik Holm, Helgesvej 11,
7400 Herning. Tlf. 9712 3282 og 2665 4832.
Email: esholm@post9.tele.dk

Sekretær: Finn Larsen, Salbyvej 17,
4600 Køge. Tlf. 2252 3208
Email: salbyvej17@tdcadsl.dk

Kasserer: Peer Kammer Hansen,
Mannehøj 219, 6600 Vejen. Tlf. 8748 3223
Email: peerkeh@hotmail.com

Øvrige funktioner:

Webmaster:

Finn Larsen

E-mail: salbyvej17@tdcadsl.dk

Indbetaling af kontingent:

Danske medlemmer:

Regnr. 1551 Kontonr. 6578713

Udenlandske medlemmer:

Swift: DABADKKK

IBAN: DK4930000006578713

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen

Forsiden:

Opophytum aquosum fundet i Richtersveld, Sydafrika.

Jordbunden på voksestedet har samme farve som dens bladstængler, hvorfor den kan være svær at finde udenfor blomstringssæsonen.

Foto: Ellen Christensen

Formanden har ordet

Kære medlemmer!

Vinteren er over os selv om det kan være lidt svært at se. Varmeregningen bliver vist rimeligt overskuelig i år. Ligesom planterne længes jeg efter noget mere lys, men der er håb. Solen er trods alt begyndt at ramme mit drivhus igen. Det bliver herligt igen at kunne tilbringe timer i drivhuset.

2015 er et ganske særligt år. Vi har nemlig jubilæum. 50 år er jo ingenting for en hel del af os, men ganske meget for en forening af vores slags. Faktisk synes jeg, at det er ret imponerende, når man tænker på, hvor speciel en hobby, vi har.

De senere år har været magre hvad angår antallet af medlemmer, men det har hjulpet ganske godt, at vi har forsøgt at komme mere med på noderne. Mange af os "ses" jævnligt på Facebook eller på vores hjemmeside, og det trækker nye til, så medlemstilbagegang er vendt til fremgang. Rigtig hjertelig velkommen til de nye medlemmer! I er så velkomne og forhåbentlig får I glæde af medlemskabet. Husk blot: kontingentet giver adgang til mere end blot et blad i ny og næ. Sørg endelig for at deltage i kredsmoder og årsmødet. Det betaler sig!

Fejringen af vort jubilæum tog vi så småt fat på ved årsmødet i 2014. Her startede vi nemlig uddelingen af jubilæumspotter. Personligt glæder jeg mig til forårets komme, så der kan komme en fin beboer i potten. Bestyrelsen har planer om at fejre de 50 år på andre måder. Alt skal ikke af-

sløres her, men I kan glæde jer til flere overraskelser i løbet af året.

Lidt kan jeg dog godt løfte på sløret. Vi har overtalt en del af de ældre medlemmer til at dele minder fra de 50 år med os, hvilket resulterer i et ekstra nummer af KAKTUS. Så 2015 byder altså som en midlertidig foranstaltning på 4 numre af bladet.

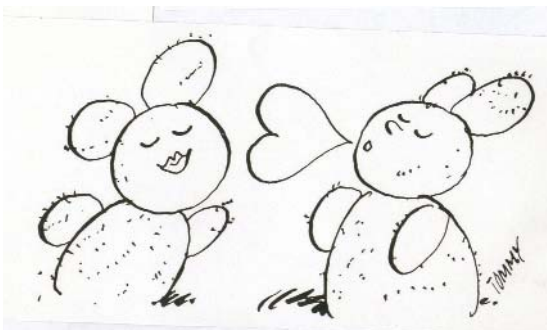
Årsmødet vil også byde på lidt ekstra. Vi har blandt andet lovning på en udenlandsk foredragsholder. Læs mere i annonceringen af årsmødet.

Hvem ved hvad vi ellers finder på?

Snart kan vi komme i gang med at pusle om planterne igen. Har alle mon overlevet vinterens strabadser? Næppe, men forhåbentlig næsten alle. Kredsene starter typisk aktiviteterne i april. Det bliver dejligt at ses igen. Personligt har jeg altid mindst et par nye planter med hjem. Jeg bliver nemlig ikke klogere - tror altid at der nok bliver plads til dem.

I ønskes alle et godt 2015 med masser af trivsel i jeres drivhuse og vindueskarme! Tillykke med de 50 år!

Erik Holm.

Peru -

landet där öknar, is, syrebrist och kaktusar härskar

Text och foto av Håkan Sönnermo

Äntligen Peru igen! Efter 15 timmars flygresa från Sverige och vintern där så var det underbart att komma till sommaren i Lima. Också underbart att få träffa trevliga människor, äta god mat och vara ute i den vackra naturen. Och för mig som botaniskt intresserad att åter få möta mina vänner kaktusarna.

Förra gången, för ett antal år sedan, vandrade jag ensam under en vecka med ryggsäck och tält uppe i Cordillera Raura, ett bergsmassiv med nattetemperaturer på $\div 15^{\circ}\text{C}$, för att studera *Austrocylindropuntia floccosa*. Efter det åkte jag på en otroligt dålig väg i 20 mil med buss till Macusani för att få se *Punotia/Austrocylindropuntia lagopus*. Den peruresan var mycket lyckad och det jag hade planerat att få se och studera genomförde jag till 100%. Att jag sedan höll på att drunkna i en älv uppe i Raura, nära att dö på grund av brist på vatten på vandringen hem och

samtidigt jagad av arga hundar samt att magsjukan gav sig tillkänna under den långa bussresan från Lima till Cajatambo där Raurabergen tar vid är bisaker som sätter krydda på tillvaron. Inget får hindra en sann kaktusentusiast!

Resan gav mig i alla fall blodad tand och snart gavs det möjlighet att på nytt få resa till Peru nu i december 2013.

Att resa i Peru är inte alltid lätt, men spännande. Lima har en kaosartad trafik men även på landsbygden finns det faror i trafiken som man som resenär bör se upp med. Trafiken har alltid en hög intensitet, speciellt chaufförer till bussar och minibussar kör som om det var deras sista dag i livet.

Människor är alltid vänliga och hjälpsamma, ibland alltför hjälpsamma och visar vägen trots att de inte känner till den. Ett bra och färskt

kartmaterial är bra att ha speciellt när man kommer långt ut i vildmarken.

Många som reser till Peru är rädda för magsjuka men är man normalt uppmärksam så brukar det inte bli några problem. Den här resan blev en helt frisk resa.

Jag har lärt mig två saker från

Haageocereus tenuis a new spot in the Chancay area, Peru

förra gången. För det första att försöka få kontakt med en vän som kan möta upp på flygplatsen och ta hand om de första kaotiska dagarna. För det andra att om ekonomin tillåter att hyra en bil. Det är en otrolig frihet att kunna stanna där man vill och så länge man vill. Jag kommer ihåg från förra resan när jag satt på bussen från

Lima (med magsjuka) och såg fantastiska kaktusplatser som svepte förbi bussfönstret utan att jag kunde göra något åt det.

På flygplatsen i Lima mötte min vän Carlos Alberto Jimenez Lopez upp och under en veckas tid bodde jag hos hans familj i Lima under stor gästfrihet varifrån våra expeditioner ut i Perus kaktusvärld tog sin början.

Min plan med den här resan var att besöka kustökarna norr om Lima för att leta *Haageocereus* och andra kaktusar samt att resa till bergen i Puno för att studera kaktusar där.

Efter några dagars aklimatisering i Lima hos Carlos och hans familj och att ha bunkrat mat och dryck styrde vi kosan norrut i den livliga limatrafiken. Vårt mål var att leta efter *Haageocereus lanugispinus* i trakterna av Patavilca, ungefär 20 mil norr om Lima. Vi färdades genom enorma kustökarna med ytterst lite bebyggelse. Vädret var soligt och varmt. Vid

Reserva Natural de Lachay gjorde vi ett stopp och parkerade bilen. Öknen och bergen öster om Panamericana vägen såg mycket inbjudande ut och med vatten i ryggsäckarna så klättrade vi uppför sand och berg tills vi med glada utrop fick syn på en koloni med *Haageocereus tenuis*, troligen en nyupptäckt koloni.

Haageocereus sp.
in the mountains north Patavilca, Peru.

Haageocereus tenuis är en mycket ovanlig art och har bara setts på ett par ställen i trakten. Så det var med stor glädje vi kröp omkring och tog kort och observerade. Samtidigt rensade vi upp allt plast-material och fjädrar från närliggande hönsfarmer som tyvärr är ett hot mot denna art.

När vi sedan hade sett oss mätta på *Haageocereus tenuis* vandrade vi ännu högre upp i bergen och upptäckte en mängd *Haageocereus* och *Loxanthocereus*. Platsen där dessa arter växer är otroligt torr. Det faller aldrig regn här utan det som växter-

na får leva av är havsdimman som under maj-augusti sveper in här och avger sin fuktighet.

Vi for vidare norrut och kom efterhand till Barranca där ett bad i havet var skönt efter värmen i öknen. Patavilca som ligger inte långt från Barranca är en liten stad på gränsen till Departamento Ancash. Här börjar vägen som leder upp till Cajatambo, den lilla byn långt upp i Anderna som jag besökte förra gången. Nu

Haageocereus tenuis cleaning project Chancay area Peru

hade vi lite ont om tid så Cajatambo fick vänta och i stället vi åkte vi norrut och vandrade upp i bergen strax utanför staden Patavilca. Vi hoppades få syn på *Haageocereus lanugispinus* som aldrig har setts sedan Ritter upptäckte den 1957. Trots klättringar upp och ner i bergen och upptäckter av andra mycket vackra *Haageocereus* samt fina exemplar av *Mila caespitosa* lyckades vi aldrig få upp spåret av *Haageocereus lanugispinus* den här gången.

Efter några dagars vila i Lima beslutade jag mig för att resa till Puno nere vid Titicacasjön, nära gränsen till Bolivia. Efter landning i Juliaca där höjden över havet känns i hela kroppen tog jag en buss för vidare färd till Puno.

Puno som ligger nära 4000 m över havet är mycket vackert belägen nära Titicacasjön. Det tar några dagar att acklimatisera sig här men man glömmer lätt bort höjdproblemen när man träffar vänliga människor och ser vacker natur. Första resan från Puno gick till Lago Umayo, en vacker sjö, nära Silustani. Ville gärna träffa på *Lobivia maximilliana* som är en av mina favoriter.

Efter några nätter med dålig sömn i Puno for jag och en peruansk vän till Lago Umayo. På vägen upp till de enorma gravkamrarna, Chullpas, där gamla peruanska kulturer under 1300-talet begravde sina döda, upptäckte vi mängder av både *Cumulopuntia pentlandii* och *Lobivia maximilliana*. Det var lätt att upptäcka *Lobivia maximilliana* eftersom de röda blommorna lyste starkt i det gröna gräset. En underbar plats att vistas på. Historia kombinerad med kaktus kan inte bli fel!

Efter ett par dagar i Puno bestämde jag mig för att försöka göra om resan till Macusani högt upp i Anderna. Den här gången hade vägen förbättrats avsevärt och efter att ha övertalat min vän i Puno så packade vi bilen med mat och dryck och åkte iväg tidigt på morgonen. Resan gick via Juliaca för att sedan fortsätta på väg 34B mot Macusani. Vi passerade Azangaro och gjorde en del strövtåg upp i bergen. Hittade några *Lobivier* men annars inget i kaktusväg.

Ju högre upp vi kom desto kyligare blev det. Snart syntes snötäckta bergstoppar och när vi

närmade oss Rosario upptäckte vi de första stora grupperna av *Austrocylindropuntia flocosa*. Färgen på håren tävlade i vithet med snön på bergstopparna i omgivningen. När vi närmade oss Ajoyani dök de fantastiska kuddarna av *Punotia lagopus* upp. De är så magnifika att ord inte räcker till. Det här är en av världen smest speciella växter anser jag.

När vi kom fram till Macusani efter att ha passerat ett pass på ca. 5000 m så var vi hungriga och trötta. Försökte hitta något att äta och efter ett tag fick vi tag på ett litet lunchställe. Att finna ett ställe att sova var betydligt svårare men även det lyckades till slut. En sovsäck här är guld värd eftersom rumstemperaturen sällan går över 5°C. Innan mörkret föll gjorde vi en vandring på kullarna runt Macusani för att ta kort och samla frön från *Austrocylindropuntia flocosa* och *Punotia lagopus*. Vi upptäckte även några *Lobivia maximilliana* som lyste med sina röda blommor. Regn och åska gjorde att vi drog oss tillbaka till våra iskalla rum och eftersom det snabbt blev

mörkt och inget fanns att göra och höjden över havet gjorde att vi blev ordentligt trötta så somnade vi snart i sovsäckarna.

Macusani ligger på gränsen mellan bergen och djungeln. En stad som trots det utsatta läget växer. Jag ser detta på många ställen i Peru. Fler och fler människor söker lyckan utanför de stora städerna, en nybyggeranda som i framtiden kan och utgör redan ett hot mot växtvärlden. Efter att ha tillbringat en tid i Macusani åkte vi tillbaka till Puno igen för att ännu en gång resa till sjön Lago Umayo. Det stället gjorde ett starkt intryck på mig. Fantastisk natur och historia samt vackra kaktusar.

Efter några dagar med sol och bad i Lima gick resan hem till vintern i Sverige igen. Sammanfattningsvis en resa som jag är mycket nöjd med. Allt har gått som planerat och mina besök i öknarna norr om Lima, Punoområdet med Lago Umayo och resan till Macusani i bergen har blivit minnen för livet.

Det lille foto af Håkan: Ellen Christensen

Loxanthocereus sp. in the mountains in the Chancay area, Peru

Echinocereus

i mit kolde drivhus 1. del

Tekst og foto: Finn Larsen

Et af mine drivhuse er uden varme hele året og er derfor, hvad man betegner som et koldt drivhus - i særlig grad om vinteren. Jeg har altid dyrket og i mindre grad samlet planter til det kolde hus sideløbende med planter til de varme huse. Det kolde drivhus bruger jeg nu også til planter, som er overvintret i et af de varme drivhuse f.eks. under bordene, men skal have et sommerophold i lyset. Det er selvfølgelig en af grundene til at samlingen i det kolde ikke er voldsomt stor - der skal jo være plads til det hele. En del af pladsen er også opholdssted for mine vinterhårde pødeunderlag. Jeg vil gerne finde frem til et godt vinterhårdt pødeunderlag, som ikke skrumper om vinteren som de fleste hårdføre *Opuntia* plejer at gøre, og jeg tror jeg har fundet frem til en god *Opuntia* fra Utah som både er hårdfør og saftstabil. Ofte går "teknikken" ud på at planterne om efteråret mindsker saftspændingen i cellerne for derved bedre at kunne tåle frosten. Det betyder også, at planterne lægger sig fladt ned og det ser unægtelig fjollet ud når en hel række pødede *Sclerocactus* lægger sig hen ad bordet i løbet af vinteren. I det samme drivhus har jeg også en del hårdføre *Echinocereus* som jeg både har sået selv, købt eller fået foræret. Her er teknikken i øvrigt den samme - nemlig at planterne reducerer væskeindholdet ved vinterklargøring. Det er knapt så tydeligt som hos *Opuntia*, men hvis man er opmærksom, ses det tydeligt.

Den mindste af dem alle *Echinocereus viridiflorus* Engelm. 1848 er fuld hårdfør i koldt drivhus og sikkert også på friland med beskyttelse. Denne lille *Echinocereus* vokser så langt mod nord som South Dakota, men findes også langt mod syd i staterne Coahuila og Chihuahua i det nordlige Mexico. Engelm. beskrev typearten

ud fra materiale fra South Creek i New Mexico, men en del lokale varianter/underarter er en selvfølge som resultat af det store udbredelsesområde. Det lokale navn er Green Hedgehog. Jeg har anvendt *Echinocereus viridiflorus* som hårdført pødeunderlag til *Pediocactus* sp. Det har fungeret fint i mange år selvom *E. viridiflorus* også skrumper om vinteren.

Echinocereus viridiflorus i vinterhvile

Nogle af de andre er lidt vanskelige at se forskel på, selvom de vokser forskellige steder i naturen. Lad os derfor se på dem en ad gangen: *Echinocereus triglochidiatus* blev beskrevet af Engelm. i 1858. Navnet hentyder til plantens tornede lighed med et pindsvin. Lokalt kaldes den for claret-cup hedgehog, hvilket betyder noget i retning af et pindsvin med skålformede blomster.

Planten danner med tiden store grupper med mange hundrede hoveder, som sidder tæt ved

Echinocereus triglochidiatus
skrumpet til vinteren

Ældre *Echinocereus triglochidiatus*
oprindeligt sået af tidligere ejer i 1978

hinanden. Typelokaliteten er Wolf Creek i New Mexico, men den vokser mange andre steder i Arizona og New Mexico og har udviklet lokale varieteter i flere stater. De forholdsvis store skålformede blomster er iøjnefaldende med sine skarlagensrøde farve og den karakteristiske grønne griffel. Da den er meget kuldeterolant findes den i op til 3000 meters højde. Et mikroklima som svarer til dette, kan jeg snildt opretholde på mit kaktusbord i drivhuset i 20 m.o.h.

blomsten for at nå frem til nektaren, som befinder sig i bunden af blomsten og får på den måde hele hovedet dækket med pollen.

Hele slægten *Echinocereus* adskiller sig i øvrigt markant fra de øvrige kaktus ved, at blomsterknopperne vokser frem og bryder igennem epidermis lige over areolen, hvilket efterlader et sår og senere et ar når blomsten falder af. Hos de øvrige kaktus vokser knoppen frem i areolen eller fra axillen mellem areolerne.

Blomsterne hos *Echinocereus triglochidiatus* vidner med sine mange støvdragerer og blomstens form om, at kolibrier er den primære bestøver. Fuglen er nødt til at stikke hele hovedet ned i

Echinocereus triglochidiatus sået 1977

Echinocereus coccineus sået 1985

Echinocereus triglochidiatus var. *melanacanthus* =
Echinocereus coccineus

Echinocereus triglochidiatus
med mere orange blomst

Ungplanter af *Echinocereus coccineus* og
Echinocereus triglochidiatus til sammenligning -
med tydeligt begyndende indskrumpning i toppen.

Ældre *Echinocereus coccineus* i blomst

Echinocereus coccineus er egentlig en underart eller varietet af *E. triglochidiatus*, men er indimellem blevet anerkendt som egentlig art - hvilket man har fastholdt i *The New Cactus Lexicon* fra 2006. Arten er også beskrevet af Engelmann i 1848 og han angiver typelokaliteten til Santa Fe - New Mexico. Planten danner også store grupper, men har en lavere vækst end *E. triglochidiatus*. Også denne har udviklet en del lokale varieteter, men alle har den samme skarlagensrøde

blomst som kendes fra *E. triglochidiatus*. *Echinocereus coccineus* er også udbredt i de samme stater som *E. triglochidiatus*, men ydermere i Californien, Nevada og gennem Texas næsten helt ned til den mexicanske grænse. De bedste kloner til vores kolde drivhuse skal nok hentes (som frø!) i de nordligste udbredelsesområder. I kultur synes jeg der er forskel på de to arter, *E. coccineus* har en noget lavere vækst end *E. triglochidiatus* og det forekommer mig at den

Echinocereus coccineus

skrumper noget mere igennem vinteren og således er godt rynket i det tidlige forår.

Echinocereus triglochidiatus var. *mojavensis* forma *inermis* er den eneste form som adskiller sig væsentligt fra resten, idet den som navnet siger "inermis" er ubevæbnet eller forsvarsløs - dvs. uden torne. Den er noget mindre af vækst end de øvrige og danner med tiden en lille tæt gruppe som vil blomstre fint. Som altid er der læssevis af synonymer, som skal forvirre fjenden - *Echinocereus paucispinus* var. *triglochidiatus* Schumann 1896, *Cereus triglochidiatus* Engelmann 1848, *Cereus gonacanthus*, *Echinocereus triglochidiatus* var. *mohavensis* "inermis". Lokalt navn: spineless hedgehog

Echinocereus triglochidiatus
var. *inermis*

OBS!!
Fortsættes i næste nummer af
"Kaktus og andre sukkulenter"

Invitation til NKS årsmøde d. 29. - 30. august 2015 på Dalum Landbrugsskole

NKS indbyder hermed alle medlemmer til årsmøde 2015. Årsmødet og generalforsamlingen afholdes lørdag den 29. august på Dalum Landbrugsskole i Odense.

Alle medlemmer af NKS er velkomne til at møde frem til generalforsamlingen uden at skulle deltage i det øvrige arrangement. Hvis man kun deltager ved generalforsamlingen er dette selvfølgelig gratis.

Vi har igen valgt at placere årsmødet i Odense, som ligger centralt i Danmark. I den forbindelse har NKS valgt at give en særlig rabat til de medlemmer fra Sjælland og Sverige, som skal krydse Storebæltsbroen. NKS giver en rabat pr. deltagende bil, som svarer til den ene brobillet (kr. 235,-) En forudsætning for at opnå rabatten er selvfølgelig, at du er betalende deltager ved arrangementet. Kassereren i NKS vil dog blive særlig glad, hvis man fra Sjælland kan arrangere samkørsel.

(Rabatten udbetales efter årsmødet)

Som sædvanlig vil der være plantesalg ved årsmødet, men jo flere planter på salgsbordene jo bedre. Derfor opfordres alle deltagere til at medbringe overskudsplanter til salg, hvad enten du har mange eller kun få. Der vil også være adgang til plantesalget for interesserede, som ikke er medlem af NKS.

Hvis du er nyt medlem af NKS og ikke før har deltaget i et årsmøde, så er her en superchance for dig. Du kan få en hyggelig snak med os kaktusnorder og få råd og vejledning om alt indenfor kaktus- og sukkulentområdet og tillige erhverve spændende planter til en meget fornuftig pris.

Endvidere er der spændende foredrag. I år har

du mulighed for at møde Ian Woolnough fra UK, som lørdag aften vil fortælle det bedste fra mange af sine rejser i USA, Mexico og Sydamerika. Vi har inviteret ham til at deltage og fejre vores jubilæum sammen med os.

Vi er på nuværende tidspunkt ikke klar over, hvem der skal holde foredraget lørdag eftermiddag.

Husk også, at der er uddeling af gratis jubilæumspotter til de medlemmer, som endnu ikke har fået.

Deltager du ikke selv ved årsmødet kan du evt. alliere dig med en deltager, som kan modtage din potte.

Tid og sted:

Lørdag den 29. august 2015

Dalum Landbrugsskole i Odense

Landbrugsvej 65, Hjallesø, 5260 Odense S.

Telefon: 66 13 21 30

<http://dalumls.dk>

Mail: tr@dalumls.dk

Tilmelding: Bindende tilmelding senest tirsdag den 30. juni 2015 til:

Sekretær Finn Larsen Tlf.: 22523208

e-mail: salbyvej17@tdcadsl.dk

Husk også at fortælle, hvor mange meter salgsbord du vil have, hvis du skal sælge planter.

Meddel også, hvis du skal have vegetar- eller diætmenu.

Hvis du holder åbent hus om søndagen for de hjemfarende fra årsmødet, må du meget gerne skrive det på tilmeldingen.

Priser:

Angiv tydeligt, hvad din indbetaling dækker af punkterne nedenfor:

Prisen er i år (som i 2014!) kun DKK 535,- pr. person, hvis man kun deltager lørdag. Hvis du også vil overnatte, er prisen for deltagelse lørdag

samt overnatning i delt dobbeltværelse
985,- DKK pr. person.
Overnatning i enkeltværelse koster
1.095,- DKK pr. person.
(Sengelinned er inkluderet i prisen)

Ost og rødvinssarrangementet lørdag aften er selvfølgelig valgfrit, men er man interesseret i at deltage er dette gratis i jubilæumsåret.

Betaling:

Ved tilmelding - eller
senest tirsdag den 30. juni 2015 indbetales
deltagegebyret på nedennævnte konto:
Danmark:
Regnr. 1551 og Kontonr: 6578713
Sverige og Norge:
Danske Bank, Holmens Kanal 2-12, DK-1092
København K.
SWIFT: DABADKKK
IBAN: DK4930000006578713
HUSK:
I Sverige og Norge skal indbetaler betale alle
bankgebyrerne.
Eller billigere - med
PayPal til peerkh@hotmail.com
I Norge og Sverige skal du tilføje 50,- NOK
eller SEK til gebyr for valutaomregning til
Paypal.

Et glimt fra årsmødet 2010 i Køge

Program for Årsmødet 29. - 30. august 2015.

Lørdag den 29. august 2015:

Kl. 10.00-10.30: Registrering samt opstilling af planter. Her serveres som vanligt kaffe og ostemad.

Kl. 10.30-12.00: Generalforsamling med dagsorden ifølge vedtægterne.
(Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være bestyrelsen i hænde senest 1. august.)
Hvis generalforsamlingen afsluttes tidligere end forventet, kan salgsplanterne beses indtil frokost.

Kl. 12.00-13.00: Frokost/lunch + 1 øl eller 1 vand.

Kl. 13.30-15.00: Den ukendte foredragsholder holder foredrag.

Kl. 15.30-17.30: Planteralg, også for ikke-medlemmer. Der sælges også keramikpotter (kun til medlemmer) til 155,- DKK pr. stk.
Kaffe og kage

Kl. 18.00-19.30: 2-retters middag + 1 øl eller 1 vand. Vin er for egen regning.

Kl. 19.30-21.00: Ian Woolnough holder foredrag. Kaffe + hjemmebag.

Kl. 21.00-??: Ost og rødvinssarrangement + socialt samvær.

Søndag den 30. august:

Morgenbuffet og hjemrejse for dem, som har valgt at overnatte.

Værelset skal forlades senest kl. 9.00

Åbent hus søndag: Dette meddeles på mødet.

Vi glæder os! Bestyrelsen i NKS

Kaktus og andre sukkulenter

(og meget mere)

på De Kanariske Øer. 1. del

Tekst og foto: Ebbe Skov

Vinter og forår er højsæson for rejser til De Kanariske Øer. Væk fra vinterkulden og de mange, lange, mørke aftener. Hvis man - ud over solen og varmen - vil opleve spændende natur og sukkulente planter, så er øerne det helt rigtige sted at tage hen. Vi er med mellemrum på ferie på øerne og benytter altid lejligheden til at besøge steder, hvor man kan finde kaktus og sukkulenter samt andre interessante planter. Endelig må man ikke glemme den helt forunderlige natur, der findes på grund af øernes oprindelse. Der er meget store forskelle fra ø til ø, og selv på de enkelte øer kan man opleve meget store forskelle i klima, natur og vegetation.

Kaktus og andre sukkulenter anvendes ofte som dekorative islæt omkring huse, hoteller, parker, langs veje m.v. Tenerife

Overalt på De Kanariske Øer findes et utal af sukkulente planter bl.a. *Agaver*, *Aeonium*, *Ceropegia*, *Dracaena*, *Euphorbia*, *Mesembryanthemum* og *Greenovia*.

På øerne findes endvidere endemiske planter, hvilket vil sige, at planterne kun findes på De Kanariske Øer. Dette gælder bl.a. *Echium wildpretii* og *Canarina canariensis*.

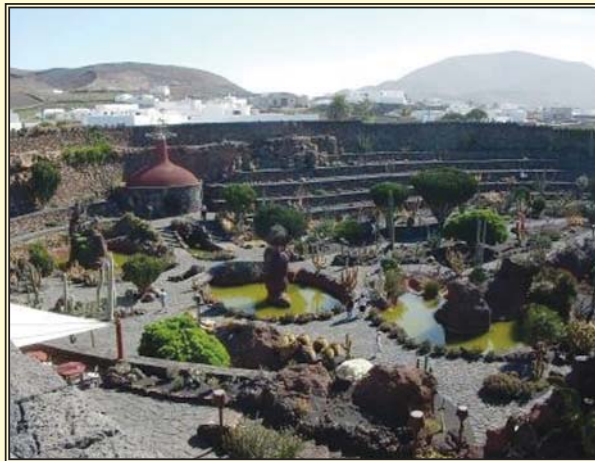

Den endemiske *Echium wildpretii*, Tenerife

I denne artikel giver vi en ultrakort beskrivelse med fotos af nogle af de steder, hvor man kan se kaktus og andre sukkulenter samt opleve naturen og kulturen generelt, medens man nyder ferien.

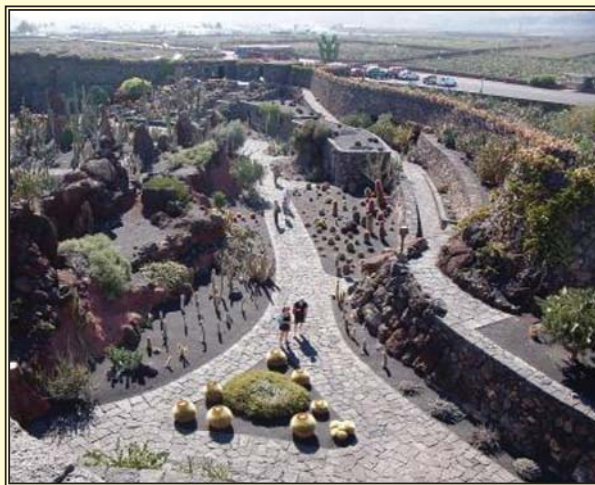
Lanzarote:

Lanzarote er måske bedst kendt for feriestedet La Santa Sport, men det er en pragtfuld ø med masser af interessante steder, der let kan besøges i lejet bil eller med offentlig transport. Øens meget specielle natur skyldes de mange vulkaner med det seneste store udbrud i 1730-1736.

På øens nordøstside nær Guatiza og Mala findes den fantastisk flotte Lanzarote Cactus Garden med kaktus, agaver og andre sukkulente planter, herunder virkelig mange sjældenheder.

Parken, som er på ca. 5.000 m², er anlagt i en gammel grusgrav (lava), og den er designet af den berømte arkitekt César Manrique, der har designet mange flotte bygninger, parker og anlæg, ikke alene på De Kanariske Øer, men også i Spanien og Portugal. Totalt er der over 1.000 arter og mere end 6.000 planter, der alle er plantet i sort lavagræs, hvilket giver en fantastisk oplevelse.

På billedet ovenfor kan man i landskabet rundt om parken se marker med figenkaktus (Tunera som er en lokal afart af *Opuntia ficus-indica*), der

Ariocarpus retusus v. trigonus i den sorte lava

i stor udstrækning har været benyttet til dyrkning af cochineilla lus, der i tørret og knust form er anvendt i alt fra kosmetik (læbestift - kys - uhhmm) og farmaceutiske produkter til fødevarer og drikkevarer (Campari - skåll!).

Cochinella lus på *Opuntia ficus indica*

En af de flotteste kaktus med blomster fandt vi imidlertid i pool-området på hotellet!

Hvis man besøger stedet, kan jeg varmt anbefale at købe den lille bog (på engelsk eller tysk), som parken har udgivet. Man kan sagtens bruge flere timer på stedet.

Andre seværdigheder på Lanzarote:

Mirador del Rio (restaurant og udsigtspunkt i gammel kanonfæstning indhugget i klipperne) på nordspidsen og Cueva de los Verdes i nærheden af Arrieta på nordøstkysten.

På Lanzarote dyrkes en del vin, men alle vinstokke er beskyttet af volde af lava-sten, som dels beskytter mod vinden men også bevirker, at der samles lidt fugtighed.

Besøg også nationalparken Timenfaya, hvor der dels findes et geologisk museum, hvor man kan opleve et simuleret jordskælv og dels tage en rundtur med bus i det måneagtige landskab, hvor man kun er få meter fra den varme lava, der også udgør opvarmningen af restaurantens udendørs grill.

Jameos Del Agua (koncertsal, museum restaurant mv. i et hulekompleks med underjordisk lagune i en delvis sammensunken lavatunnel)

Arkitekten César Manriques hjem, der er indrettet som kunstmuseum i San Bartolomé.

Tid bør også afsættes til LagOmar Museet, skuespilleren Omar Sharifs tidligere hjem, der delvist er bygget inde i lavahuler. Han mistede det for øvrigt i kortspil!

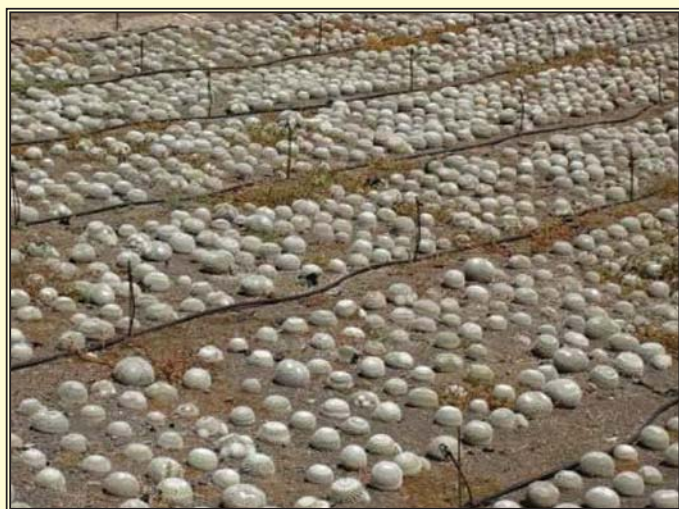
Gran Canaria.

På Gran Canaria er der to parker, hvor man kan se kaktus og sukkulenter ud over dem, man hele tiden støder på i naturen.

På øens vestlige del findes Cactualdea, som er en stor kaktus-park, der ligger i landsbyen San Nicolas de Tolentina. Her findes mere end 1.300 kaktus. I naboområdet ses gartnerier, der dyrker kaktus på markerne. Mange af de kaktus, der kan købes i Danmark stammer herfra.

Kaktusparken Cactualdea

Andre seværdigheder på Gran Canaria:

En tur øen rundt er en flot oplevelse. Især den sydvestlige del af øen er spændende, ligesom en tur op i bjergene er en oplevelse for sig selv.

2. del omhandler Tenerife og Fuerteventura og bringes i næste nummer af "Kaktus og andre Sukkulenter."

Et af flere kaktusgartnerier, der producerer kaktus bl.a. til Danmark

Los Palmitos Park ligger i en palmedal ca. 12 km norvest for Maspalomas. Her findes en stor fuglepark med mange sjældne fugle herunder et område med ørne, hvor der vises shows. Flere steder anvendes store kaktus og sukkulenter som beplantning i fugleparken, men der er også en mindre park med kaktus samt huse med orkideer og sommerfugle.

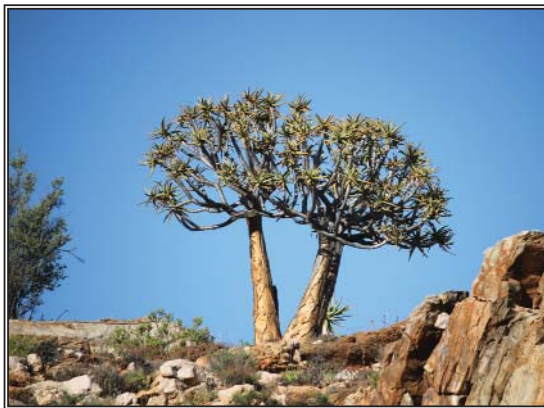

Fugleparken Los Palmitos, der også kan fremvise kaktus, sukkulenter og orkideer

Camouflage i sukkulent-riget

Tekst: Michael Nielsen

Foto: Ellen Christensen

Aloe dichotoma (tv) og *Euphorbia virosa* (th) er, som det fremgår, planter der ikke kan overses. Begge planter så vi i området nord for Springbok, Sydafrika

I 2014 var vi på plantejagt i Sydafrika og Namibia. Målet med den 3 ugers tur var at opleve og finde så mange af de sukkulenter som vi holder af som muligt. Vi var godt klar over, at nogle arterne var lette at finde, bare man var på den rette lokalitet. En *Aloe dichotoma* kan ikke rigtig gemme sig. Det samme kan man sige om en *Euphorbia virosa*.

Men der er også nogle slægter og arter som er sværere at finde og har en god camouflage. Arter som findes i familierne Euphorbiaceae, Mesembryanthemaceae og Asclepiadaceae. Vi var i Sydafrika og Namibia i august, som der er det meget tidlige forår. Hvis vi var heldige havde det regnet inden vi kom og derfor ville der være en chance for at nogle af planterne blomstrede. For blomstrer en *Lithops* afslører den også sit voksested.

Derfor vil denne lille artikel handle om "de camouflerede arter".

Lithops - hvor er du?

Inden vi tog afsted var vi blevet lidt udfordret omkring at finde *Lithops*. Flere i foreningen som

Skildpadden (*Chersina angulata*) som Gurli befriede, og som var indirekte årsag til, at hun bagefter fandt *Lithops*

havde været i Sydafrika og Namibia havde ikke haft held med at finde dem. Derfor havde vi fået udpeget gode lokaliteter for *Lithops* og vi ville virkelige arbejde på at finde dem. Vi var på adskillige lokaliteter, hvor de skulle vokse og vi anvendte også den berømte "kravle teknik" for at finde dem, men da det desværre ikke havde regnet var der ingen blomster. Derfor var vi

Lithops sp. På billedet tv. er der to planter, mens der på billedet th. er fire planter.
Gurli fandt dem i området tæt ved Perdekraal, Sydafrika.

også lige ved at miste modet på grund af det udeblivende held. Heldet (eller dygtighed?) kom dog til os efter nogle dage, da Gurli Lorentsen først fandt en skildpadde, som sad fast i et af alle de hegn, som man har sat op overalt i

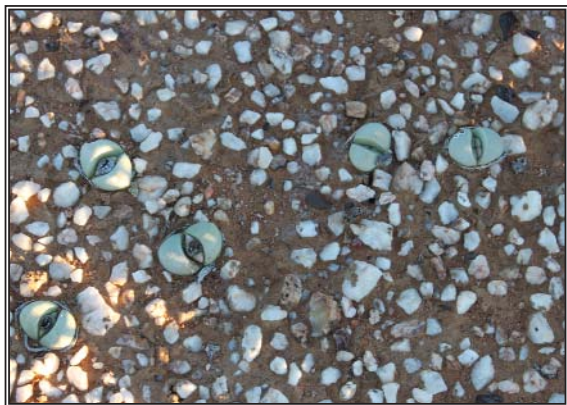
Sydafrika. Efter den var blevet befriet sagde Gurli de berømte ord: "Jamen der er da ikke en *Lithops*?" Og det var det. Efter den første fandt vi flere. Men man må sige, at det er meget vanskeligt at finde dem. De er utrolig godt ca-

To forskellige *Conophytum* sp. som var svære at overse. Grupperne tv. fandt vi tæt ved Graafwater og den sammenpressede tv. fandt vi tæt ved Port Nolloth, begge Sydafrika.

Så er vi nået til Lüderitz i Namibia. Et fantastisk område for sukkulentelskere.
De to fotos er begge *Conophytum saxetanum*, men i forskellige stadier

Argyroderma delaetii i området nord for Vanrhynsdorp.

moufleret mellem stenene og har tilpasset deres farvetegningerne efter omgivelserne. Nu skulle man så tro at efter at have fundet dem første gang, så ville det være let at finde dem fremover på turen, men det var desværre ikke tilfældet. Lidt (= meget) lettere var det at finde *Conophytum*. Dem fandt vi voksende næsten som der står i litteraturen. I grupper i klippesprækker, men også på den flade mark. Så selvom nogle af dem var godt camoufleret farvemæssigt hjalp det, at de dannede grupper og dermed afslørede sig selv og det selv uden blomster.

De letteste vi fandt indenfor *Mesembryanthemaceae* var "baby-numserne" som de kalder dem i Sydafrika. Det er specielt *Argyroderma delaetii* der har fået dette kælenavn fordi de, når den nye planter vokser frem, kommer det at minde om små babynumser der stikker op af

jorden. De havde blomstret inden vi kom, for vi så mange med gamle frøstande.

Sten eller plante?

En anden art som er god til at camouflere sig er *Trichocaulon* som nu hedder *Larryleachia*. Et navn som er dejligt mundret at udtale. Dem ville vi utroligt gerne finde, da de har en meget fascinerende form og farve, som minder om sten. Det gælder primært når man taler om gruppen af de glatte kugleformede arter. Dem var vi så heldige at finde i Richtersveld området uden større problemer og i et pænt antal. De vokser næsten som *Conophytum* i klippesprækker.

Hvad gemmer sig i sandet?

Når man kører fra Port Nolloth på Sydafrikas vestkyst mod nord til Alexander Bay (diamant område) tæt ved grænsen til Namibia langs med

Trichocaulon marlothii lidt udenfor Lüderitz i Namibia. Store sunde og fantastiske planter

Fenestraria rhopalophylla
i sandet syd for Alexander Bay, Sydafrika

kysten, befinder man sig i et kæmpe sand-område med klitter. Man skulle ikke tro at her voksede noget interessant, men det gør der. Men man skal arbejde for at finde det. Den art vi håbede at finde var *Euphorbia ramiglans* - en medusatype. Efter nogen tids søgning fandt vi dem også. Det var hovedsagligt kun toppen af "armene" på planten som stak op af sandet. Utroligt at en plante kan vokse i næsten rent sand og kvarts. I området fik vi også en bonus. Hvad vi først troede var en *Euphorbia ramiglans* som stak op, viste sig i stedet at være en *Fenestraria*. Den voksede præcis som man læser om i litteraturen med kun toppen med vinduet over sandet for derigennem at kunne tage sollys ind til fotosyntesen.

Tre udgaver af *Euphorbia ramiglans*, også syd for Alexander Bay, Sydafrika. Kun spidserne stikker op på den øverste, den midterste har både blomster og frugter, mens den nederste har kæmpet sig helt op igennem sandet. Bemærk sneglehusene. Vi er tæt på havet!!

Afslutning

Vi har alle vores forskellige grunde til at vi har sukkulenter som hobby.

Jeg har altid været betaget af sukkulenter som på ekstrem vis tilpasser sig omgivelserne gennem camouflagen og dermed beskytter sig mod eksempelvis at blive spist af et dyr eller forbrændt af solen. Jeg håber med denne lille artikel, at det er lykkedes at synliggøre dette.

• Frilandskaktus søges •

Jeg har tidligere været medlem for år tilbage og havde dengang en stor samling af *Opuntia-Agaver* - m.v. Det startede i tiden hvor Sydow var en ener på det felt.

Jeg har nu en stor samling af *Rhododendron* efter at være bekendt med Peter Brandt der hjalp mig med at få interessen.

Nu ønsker jeg mig stiklinger af frilandskaktus. Er der nogle i foreningen der kan hjælpe mig med det. Jeg betaler selvfølgelig for planter og forsendelse

Med venlig hilsen
Bent Riberholt
Parcelvej 17 4690 Haslev
Randi@stjernerdryk.dk

• Kaktusturen 2015 er nu en realitet •

Der er mange tilmeldt denne gang, så vi får næsten fyldt bussen op.

Det betyder, at der kun er få pladser tilbage, men der er dog stadigvæk mulighed for tilmelding til turen hos undertegnede.

Med venlig hilsen arrangørerne
Peter Brandt Pedersen og Finn Larsen

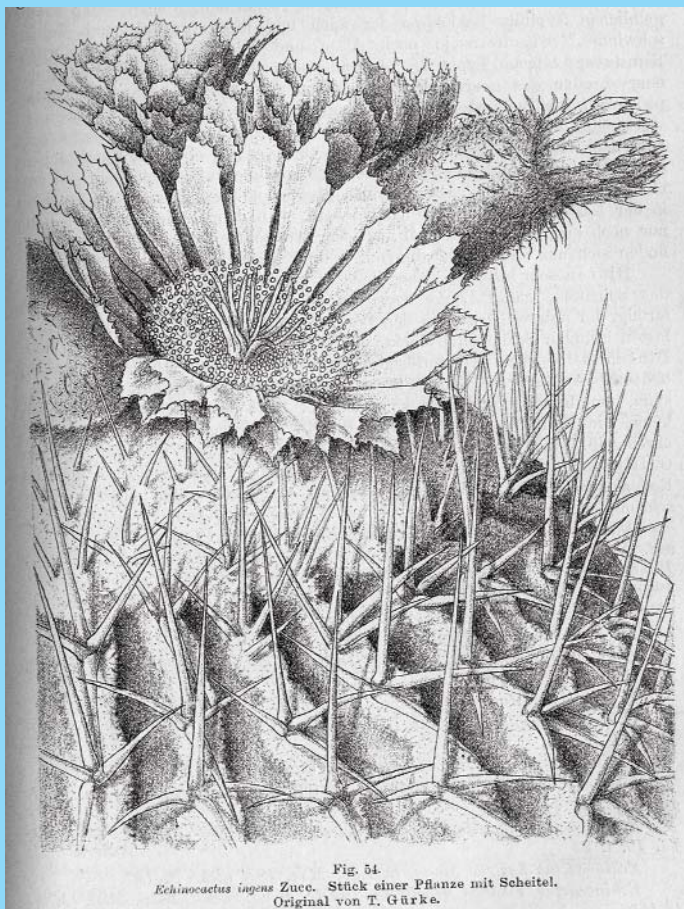

Fig. 54.
Echinocactus ingens Zucc. Stück einer Pflanze mit Scheitel.
Original von T. Gürke.

Tegning: K. Schumann

Postfach 1107 D/71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28
email: Uhligh-kakteen@t-online.de

50 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementer
- detail- og engroshandel

HAR DU PRØVET AT DYRKE ORCHIDEER?

Er du interesseret?
så få et gratis prøvenummer af
medlemsbladet "Orkideer",
der udkommer 6 gange årligt.

Kontakt kassereren

DANSK ORCHIDE KLUB

V/ Bente Nielsen, Sømadevej 6,
DK-6430 Nordborg. Tlf/Fax: 74 45 09 24

e-mail: bente_kaj@mail.dk
www.orkideer.dk

Kaktusgartneriet

Kom og se vore mange forskellige kaktus og sukkulenter. Kig forbi på adressen:
Vejlegårdsvej 99, Vallensbæk,
eller ring i forvejen på tlf: **20 94 49 46.**

E-mail: Falle@post1.dknet.dk.

Hjemmeside:
www.kaktusgartneriet.dk

1992 - 2015, 23 år med RICHTER SUKKULENTEN

Postfach 110411, D-93017 Regensburg,
Germany

Tel+Fax 0049 9409 869245

e-mail: richtersukk@t-online.de

Siden 1992 med forsendelse af mexicanske og vinterhårde kaktus, Agaver, Yucca, Sedum - planter fra egne frø.

Gratis plante - og bogliste - ny udgave er udkommet.

Nye bøger:

Hochstätter(2007): The genera Pediocactus,	
Navajoa, Toumeya	90,-euro
(2007) Astrophytum (germ./ital.)	15,-euro
(2006) Ariocarpus (ital.)	12,-euro
(2005) CHOLLA	12,-euro
(2005) The genus Sclerocactus	70,-euro
(2011) Richter, I: Die Gattung Agave	
- obs, prisen er incl. forsendelse	40,-euro

Pelargonier (en verden for sig)

er andet og mere end "bare"
Dronning Ingrid.

Prøv et gratis nummer af "Pelargonie Nyt"
som udkommer fire gange om året.

Henvendelse til kassereren
Niels Ejner Carlsen på
tlf. 61740093 eller
mail: thors7@stofanet.dk

Tidligere årgange af
KAKTUS og andre sukkulenter
kan købes ved henvendelse til

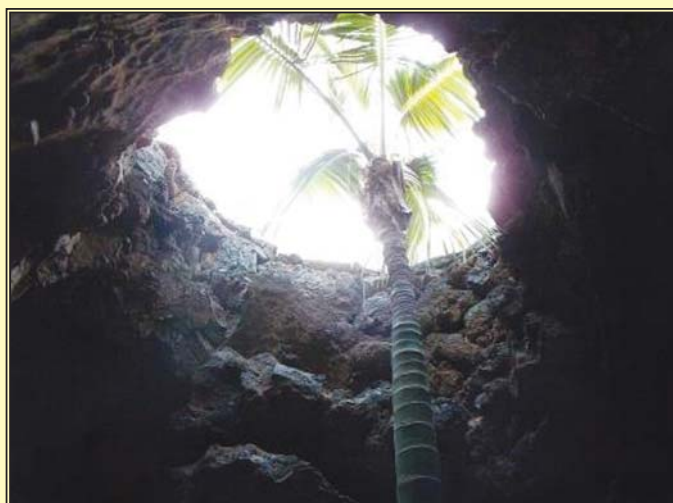
Jan Hurup Hansen
e-mail: jan.hanjas@gmail.com
Pris: 15,- kr pr. stk og 50,- kr for 4 stk.

QR-kode til NKS hjemmeside

QR-kode til NKS facebook

Et af Ebbe Skovs billeder fra Lanzarote.
Man forstår godt palmen søger mod lyset!

Indholdsfortegnelse for "KAKTUS og andre SUKKULENTER" nr. 1/2015

Formanden har ordet - <i>Erik Holm</i>	side 3
Peru - landet där öknar, is, syrebrist och kaktusar härskar - <i>Håkan Sönnermo</i>	side 4
Echinocereus i mit kolde drivhus 1. del - <i>Finn Larsen</i>	side 8
Invitation til NKS Årsmøde 2015 - <i>Bestyrelsen</i>	side 12
Kaktus og andre sukkulenter på De Kanariske Øer 1. del - <i>Ebbe Skov</i>	side 14
Camouflage i sukkulent-riget - <i>Michael Nielsen</i>	side 18
Meddelelser.....	side 22